

Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej

Wytyczne dotyczące pkt 4.3.1, 4.3.2. i 4.3.3. oraz innych spraw dotyczących Programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „MALUCH+” 2022-2029 (dalej: „Program”).

1. Weryfikacja obsadzenia i zwrot środków w przypadku nie zachowania minimalnego obsadzenia nowoutworzonych miejsc

Zgodnie z dyspozycją pkt 4.3.1. Programu, każdy ostateczny odbiorca wsparcia, który utworzył miejsca opieki **w ramach Programu** oraz uzyskał wpis nowoutworzonych miejsc opieki do rejestru żłobków i klubów dziecięcych lub wykazu dziennych opiekunów lub dokonał zmiany ww. wpisu, zobowiązany jest do zapewnienia funkcjonowania tych miejsc opieki przez okres 36 miesięcy, który będzie podzielony na dwa okresy: pierwsze 12 miesięcy oraz kolejne 24 miesiące.

Wysokość wskaźnika obsadzenia miejsc będzie obliczana od momentu wskazania przez ostatecznego odbiorcę wsparcia, jednak nie później niż od upływu 3 miesięcy od dnia wpisu do rejestru żłobków i klubów dziecięcych lub wykazu dziennych opiekunów, przez okres 12 miesięcy, a następnie 24 miesięcy. Przy czym jeśli wpis nastąpi po 31.09.2026 r. okres dodatkowych 3 miesięcy do wykorzystania na obsadzenie miejsc, będzie się odpowiednio skracał, tak, aby pełen okres w jakim obliczany będzie wskaźnik obsadzenia miejsc wyniósł łącznie 36 miesięcy, a przedsięwzięcie nie trwało dłużej niż do 31.12.2029 r. Dodatkowe 3 miesiące po ww. wpisie lub jego zmianie na obsadzenie dają możliwość przeprowadzenia rekrutacji na nowoutworzone miejsca opieki.

Wysokość wskaźnika obsadzenia miejsc opieki liczona jest zbiorczo dla instytucji opieki **w stosunku do miejsc utworzonych w ramach Programu**.

Poprzez miejsca obsadzone rozumie się miejsca, na które zapisano dziecko, czyli:

- podmiot prowadzący instytucję opieki zawarł umowę z rodzicem/opiekunem lub
- w przypadku instytucji opieki **prowadzonej przez jst**, jeśli umowy nie są zawierane, dziecko zostało zapisane do instytucji opieki zgodnie z procedurami w niej obowiązującymi.

W sytuacji gdy na jedno nowoutworzone miejsce opieki **zapisane jest więcej niż jedno dziecko w danym miesiącu, miejsce to jest uwzględniane do liczenia wskaźnika obsadzenia jeden raz, gdyż ważne jest to, żeby miejsce było obsadzone przynajmniej przez jeden dzień w miesiącu, a nie to ile dzieci z niego korzysta**. Zgodnie bowiem z pkt 4.3.5. Programu, miesięczna kwota dofinansowania, przysługuje w pełnej wysokości, niezależnie od czasu obecności dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub pod opieką dziennego opiekuna. Jeżeli w miesiącu na miejsce opieki przypada więcej niż jedno dziecko (np. instytucja opieki funkcjonuje w trybie zmianowym lub w trakcie miesiąca jedno dziecko zostało wypisane z instytucji opieki oraz na to miejsce zostało przyjęte drugie dziecko), to miesięczne dofinansowanie z FERS jest dzielone proporcjonalnie na dzieci w przypadku podmiotów innych niż jst. **Kwota dofinansowania do funkcjonowania miejsc opieki utworzonych z Programu jest zatem przypisana do miejsca, a nie dziecka**. Co istotne, do wskaźnika obsadzenia miejsc opieki uznaje się miejsce obsadzone przynajmniej przez 1 dzień w miesiącu. Ostateczny odbiorca wsparcia wskazuje stan na dzień miesiąca, na który przypada najwięcej zapisanych dzieci oraz który ma zostać uwzględniony w obliczaniu wartości wskaźnika.

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

KRAJOWY
PLAN
ODBUDOWY

Rzeczpospolita
Polska

Sfinansowane przez
Unię Europejską
NextGenerationEU

Oznacza to, że jeśli na początku miesiąca w instytucji było zapisanych np. 2 dzieci, w połowie miesiąca 5, a na koniec miesiąca 4 dzieci, do wskaźnika zostanie uwzględniona wartość 5.

Według pkt 4.3.2. Programu w pierwszym okresie trwającym 12 miesięcy ostateczny odbiorca wsparcia jest zobowiązany do zapewnienia funkcjonowania i obsadzenia miejsc opieki, które utworzył ze środków Programu i wpisał do rejestru żłobków i klubów dziecięcych lub wykazu dziennych opiekunów, na poziomie co najmniej 80%.

W 12 miesięcznym okresie, obsadzenie miejsc opieki należy policzyć poprzez iloraz sumy liczby miejsc utworzonych ze środków KPO/ FERS obsadzonych zgodnie z ww. definicją w okresie 12 miesięcy, przez okres 12 miesięcy, i liczbę miejsc opieki utworzonych ze środków KPO i FERS. Np. podmiot utworzył ze środków FERS instytucję na 20 miejsc, w pierwszych 5 miesiącach, od kiedy zaczęło liczyć mu się obsadzenie miejsc miał 9 dzieci zapisanych na miejsca, a w kolejnych już 20. Oznacza to, że wskaźnik obsadzenia miejsc wynosi w okresie 12 miesięcy 77%, tj. $(9 \text{ miejsc} \cdot 5 \text{ miesięcy} + 20 \text{ miejsc} \cdot 7 \text{ miesięcy}) / 12 \text{ miesięcy} / 20 \text{ miejsc} = 77,08\%$ w zaokrągleniu 77% (zgodnie z Programem jeśli cyfra po przecinku jest mniejsza od 5, to zaokrąglamy w dół, jeśli cyfra po przecinku jest większa bądź równa 5, to zaokrąglamy w górę.)

Jeżeli podmiot nie zachowa poziomu 80% obsadzenia miejsc utworzonych ze środków Programu w instytucji opieki liczonego w okresie funkcjonowania przez 12 miesięcy, środki uzyskane na utworzenie miejsc opieki i przyznane na ich funkcjonowanie w okresie 12 miesięcy będą podlegały zwrotowi proporcjonalnie do nieosiągniętej wysokości wskaźnika, przy czym nie jest ważny okres w jakim nie został osiągnięty wskaźnik, ale liczba miejsc dla jakiej nie został osiągnięty wskaźnik. Oznacza to, że w opisanym przypadku nie został osiągnięty wskaźnik dla 1 miejsca, gdyż $77/80 \cdot 20 = 19,25$ w zaokrągleniu 19, co daje $20 - 19 = 1$. Zatem podmiot będzie zobowiązany oddać środki za utworzenie tego miejsca ze środków FERS w kwocie 12 410 zł oraz środki na jego funkcjonowanie przez okres 12 miesięcy, czyli $12 \cdot 837 \text{ zł} = 10 044 \text{ zł}$.

Zgodnie z pkt 4.3.3. Programu w drugim okresie trwającym 24 miesiące ostateczny odbiorca wsparcia jest zobowiązany do zapewnienia obsadzenia miejsc opieki, na które otrzymywał dofinansowanie w pierwszym okresie dofinansowania do funkcjonowania i za które nie był zobowiązany do dokonania zwrotu, na poziomie co najmniej 80%.

W 24 miesięcznym okresie, obsadzenie miejsc opieki należy policzyć poprzez iloraz sumy liczby miejsc utworzonych ze środków KPO/ FERS obsadzonych wg ww. zasad w okresie 24 miesięcy, przez okres 24 miesięcy, i liczbę miejsc opieki utworzonych ze środków KPO i FERS, za które nie był zobowiązany do zwrotu za pierwsze 12 miesięcy. Np. w opisywanym przykładzie podmiot utworzył instytucję na 20 miejsc, ale w pierwszym okresie nie obsadził wystarczającej liczby miejsc i musiał oddać dofinansowanie za 1 miejsce - wskaźnik w okresie 24-miesięcy będzie liczony zatem dla 19 miejsc opieki. Jeśli w pierwszych 12 miesiącach okresu 24-miesięcznego miał 19 dzieci zapisanych na miejsca, ale w kolejnych już tylko 10 to, wskaźnik obsadzenia miejsc wynosi w okresie 24 miesięcy 76%, tj. $(19 \text{ miejsc} \cdot 12 \text{ miesięcy} + 10 \text{ miejsc} \cdot 12 \text{ miesięcy}) / 24 \text{ miesięcy} / 19 \text{ miejsc} = 76,32\%$ w zaokrągleniu 76% (zgodnie z Programem jeśli cyfra po przecinku jest mniejsza od 5, to zaokrąglamy w dół, jeśli cyfra po przecinku jest większa bądź równa 5, to zaokrąglamy w górę).

Jeżeli podmiot nie zachowa poziomu 80% obsadzenia miejsc w instytucji opieki liczonego w okresie funkcjonowania przez 24 miesięcy, środki uzyskane na utworzenie miejsc opieki i przyznane na ich funkcjonowanie w okresie 24 miesięcy będą podlegały zwrotowi proporcjonalnie do nieosiągniętej wysokości wskaźnika. Oznacza to, że jeśli w opisanym przypadku nie został osiągnięty wskaźnik **dla 1 miejsca utworzonego ze środków FERS**, gdyż

$76/80*19=18,05$ w zaokrągleniu 18, co daje $19-18=1$. Zatem podmiot będzie zobowiązany oddać środki za utworzenie tego miejsca w kwocie 12 410 zł oraz środki na funkcjonowanie przez okres 24 miesiące, czyli $24*837 \text{ zł} = 20 088 \text{ zł}$.

Podsumowując, wskaźniki obsadzenia oraz kwotę zwrotu środków liczy się za pomocą następujących wzorów:

- 12 miesięczne obsadzenie miejsc opieki:

suma liczby miejsc utworzonych z KPO/FERS, na które zapisano dzieci w okresie 12 miesięcy / 12 miesięcy / liczba miejsc opieki utworzonych ze środków KPO i FERS

- 24 miesięczne obsadzenie miejsc opieki:

suma liczby miejsc utworzonych ze środków KPO i FERS, na które zapisano dzieci w okresie 24 miesięcy / 24miesiące / liczba miejsc opieki utworzonych ze środków KPO i FERS, na które otrzymywał dofinansowanie w pierwszym okresie dofinansowania do funkcjonowania i za które nie był zobowiązany do dokonania zwrotu

- zwrot środków w momencie nie zachowania min. 80% obsadzenia:

- 1) liczba miejsc opieki nieobsadzonych = liczba miejsc opieki utworzonych z Programu, za które nie został dokonany żaden zwrot – ((wynik z 12 lub 24 miesięcznego wskaźnika średniego obsadzenia / 80%) * liczba miejsc opieki utworzonych ze środków KPO i FERS, za które nie został dokonany żaden zwrot)
- 2) wysokość kwoty zwrotu środków na tworzenie: liczba miejsc opieki nieobsadzonych * kwota jednostkowa
- 3) wysokość kwoty zwrotu środków na funkcjonowanie: liczba miejsc opieki nieobsadzonych * 12 lub 24 miesiące * miesięczna kwota dofinansowania do funkcjonowania

W przypadku podmiotów innych niż jst w pkt 8.3.1 Programu wskazany został okres trwałości - podmioty inne niż jst są zobowiązane po zakończeniu 36 miesięcznego okresu funkcjonowania miejsc opieki powstałych ze środków finansowych KPO / lub FERS do zapewnienia miejsc opieki przez okres kolejnych 36 miesięcy.

Jeżeli podmiot nie zachowa poziomu 80% obsadzenia miejsc w instytucji opieki liczonego w okresie trwałości – tj. 3 lat, środki uzyskane na utworzenie miejsc opieki będą podlegały zwrotowi proporcjonalnie do nieosiągniętej wysokości wskaźnika.

W tej sytuacji należy dokonać zwrotu środków w wysokości iloczyn **połowy wartości dofinansowania na utworzenie 1 miejsca i liczby miejsc opieki nieuwzględnioną we wskaźniku**. Przykładowo jeżeli dla 18 utworzonych miejsc w instytucji opieki spełniających wymogi określone w pkt 4.3.3 wskaźnik zajętych miejsc wyniesie 77% zamiast wymaganych 80%, kwalifikowalne będzie $(77/80)*18=17,33$, czyli w zaokrągleniu 17 miejsc; $18-17=1$, tym samym 1 miejsce w tej instytucji opieki nie będzie mogło zostać uwzględnione w tym wskaźniku oraz w stosunku do 1 miejsca będzie należało dokonać zwrotu środków w wysokości połowy wartości dofinansowania na utworzenie 1 miejsca: $1*(12\ 410/2)=6\ 205 \text{ zł}$.

Podsumowując, okres trwałości utworzonych miejsc opieki przez podmioty inne niż jst oraz ewentualny zwrot środków z tytułu niedochowania okresu trwałości liczy się za pomocą następujących wzorów:

- liczba miejsc opieki, które zachowały oraz nie zachowały okresu trwałości:

- 1) liczba kwalifikowalnych miejsc opieki = [wskaźnik średniego miesięcznego obsadzenia miejsc opieki (tj. (suma liczby miejsc utworzonych ze środków KPO i FERS, na które podmiot otrzymywał dofinansowanie do funkcjonowania i nie dokonał zwrotu obsadzonych zgodnie z ww. zasadami w okresie 36 miesięcy / 36) / liczba miejsc opieki utworzonych ze środków KPO i FERS, na które podmiot otrzymywał dofinansowanie do funkcjonowania i nie dokonał zwrotu) / 80%] * liczba miejsc opieki utworzonych ze

- środków KPO i FERS, na które podmiot otrzymywał dofinansowanie do funkcjonowania i nie dokonał zwrotu
- 2) liczba niekwalifikowalnych miejsc opieki = liczba miejsc opieki utworzonych ze środków KPO i FERS, za które podmiot otrzymywał dofinansowanie i nie dokonał zwrotu-kwalifikowalne miejsca w okresie trwałości
- wysokość kwoty zwrotu środków z tytułu niedochowania okresu trwałości: liczba niekwalifikowalnych miejsc opieki * ½ kwoty jednostkowej na utworzenie jednego miejsca opieki

Podsumowując, zwracane będą środki:

- w przypadku 12 i 24 miesięcznego okresu zapewnienia obsadzenia – za utworzenie i funkcjonowanie miejsc opieki nieobsadzonych;
- w przypadku nie zachowania okresu trwałości przez podmioty inne niż jst – połowę wartości utworzenia miejsc opieki.

Co należy podkreślić, samo dofinansowanie do funkcjonowania w ramach środków FERS przysługuje na nowoutworzone miejsce opieki w ramach Programu i na koszty związane z jego utrzymaniem, a nie na zapisane na to miejsce dziecko. Zatem dofinansowanie to nie przechodzi za dzieckiem, przesuwany do innych grup.

W zakresie:

- możliwości przesunięć dzieci uczęszczających do funkcjonujących placówek na miejsca nowoutworzone w tych placówkach w ramach Programu lub na odwrót oraz zachowania dofinansowania na funkcjonowanie, a także
- w sytuacji rozliczenia obsadzenia miejsc opieki oraz okresu trwałości zadania w przypadku gdy miejsca opieki zostaną utworzone w ramach Programu w funkcjonującej już instytucji opieki, w której są także miejsca opieki utworzone w ramach poprzedniej edycji programu „MALUCH+” i miejsca te są objęte okresem trwałości wg zasad danego programu, decyzja należy do podmiotu prowadzącego instytucję opieki, jednakże musi rozważyć jakie konsekwencje będą się z tym wiązać.

Konsekwencje za niedotrzymanie zasad dotyczących obsadzenia miejsc utworzonych w ramach MALUCH+ 2022-2029 w okresie otrzymania dofinansowania do funkcjonowania, jak i w okresie trwałości wskazano powyżej, natomiast konsekwencje niedotrzymania okresu trwałości dla miejsc utworzonych z poprzednich edycji Programu są określone w każdej edycji Programu. Np. w edycji MALUCH + 2021 okres trwałości liczony był w inny sposób, a beneficjenci modułu 1 i 3 są zobowiązani do zapewnienia funkcjonowania miejsc opieki powstałych z udziałem środków edycji 2021 przez okres 5 lat, czyli do 31 grudnia 2026 r. Jeśli w okresie trwałości co najmniej 60% utworzonych miejsc nie będzie obsadzonych, beneficjent zobowiązany jest do zwrotu wykorzystanych środków finansowych za nieobsadzone miejsca do poziomu 60% miejsc utworzonych z programu, zgodnie z zapisami edycji MALUCH+ 2021.

2. Zasady rozliczania i monitorowania obsadzenia miejsc

Zgodnie z treścią Programu pkt 8.2.20. informacje o liczbie dzieci zapisanych na miejsce utworzone ze środków KPO/FERS będą gromadzone w Rejestrze Żłobków na podstawie danych przekazywanych przez ostatecznych odbiorców wsparcia, zgodnie z art. 35 ust. 1 lub art. 47a ustawy. Zatem, ostateczny odbiorca wsparcia po dokonaniu wpisu do rejestru żłobków i klubów dziecięcych bądź do wykazu dziennych opiekunów będzie wskazywał liczbę dzieci zapisanych (zgodnie z przepisami w ciągu 3 dni od zmiany w tym zakresie), a system na podstawie gromadzonych danych będzie wspierał wojewodę w prowadzeniu monitoringu tej kwestii. Rozliczenie przez wojewodę warunków wskazanych w Programie w pkt 4.3.2, i 4.3.3 następuje

poprzez sprawdzenie średniorocznego wskaźnika obsadzonych miejsc w instytucji opieki na koniec pierwszego okresu 12 miesięcy, a następnie na koniec kolejnego okresu 24 miesięcy (zgodnie z pkt 8.2.20 Programu). Jednakże należy zauważyć, że wojewoda zgodnie z pkt 9.1.1.11 Programu ma prawo do monitorowania zadań w ciągu ich realizacji. Opis jak będzie się to odbywało w systemie zostanie do Państwa przekazany po zakończeniu prac w tym aspekcie.

3. Etapowość realizacji inwestycji

Dopuszczalna jest etapowa realizacja zadania tworzenia miejsc opieki w ramach programu MALUCH+ 2022-2029. Podmioty mogą w ramach jednej umowy na daną instytucję wykazać kilka etapów prac i ich planowane terminy zakończenia, bez konieczności rozbijania każdego etapu na osobną umowę ws. przekazania dofinansowania do tworzenia miejsc opieki. Co ważne, etapowa realizacja zadania tworzenia musi zakończyć się zgodnie z wskazanymi terminami w Programie, tj. maksymalnie do 2 lat, a w przypadku gmin – 3 lat – od ostatniego dnia na złożenie oświadczenia o przyjęciu środków, a także maksymalnie do:

- 30 czerwca 2026 r. w przypadku tworzenia miejsc ze środków KPO,
- 31 grudnia 2026 r. w przypadku tworzenia miejsc ze środków FERS.

Ponadto należy pamiętać, że każdy etap zakończony wpisem do rejestru żłobków i klubów dziecięcych będzie wiązał się z koniecznością podpisania umowy na funkcjonowanie tych miejsc, a tym samym rozpoczęciem wypłacania dofinansowania ze środków FERS oraz z rozpoczęciem biegu pierwszych 12 miesięcy rozliczenia obsadzenia miejsc, o którym mowa w pkt. 4.3.2. Programu.